

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 10 grudnia 1945 r.

Nr 54

T R E Ś C :

ROZPORZĄDZENIE

Poz.: 304 - Ministrów Administracji Publicznej i Sprawiedliwości z dnia 24 listopada 1945 r. w sprawie wykonania prawa o aktach stanu cywilnego oraz przepisów wprowadzających to prawo

481

304

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 24 listopada 1945 r.

w sprawie wykonania prawa o aktach stanu cywilnego oraz przepisów wprowadzających to prawo.

Na podstawie art. 15, 18 ust. (2), 20, 31, 32, 33 ust. (2), 37, 42 ust. (3), 89 ust. (1) i 91 prawa o aktach stanu cywilnego (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 48, poz. 272) oraz art. XII ust. (1), XIII ust. (1) i XXIV przepisów wprowadzających prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 48, poz. 273) zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły bez bliższego oznaczenia odnoszą się do dekretu z dnia 25 września 1945 r. — prawa o aktach stanu cywilnego (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 272), wyrażenie zaś „przep. wpraw.” odnosi się do dekretu z dnia 25 września 1945 r. — przepisów wprowadzających prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 273).

Do art. 5 ust. (2).

§ 2. Obszar gminy winien być podzielony na dwa lub więcej obwodów urzędu stanu cywilnego, jeżeli ze względu na liczbę ludności rejestracja stanu cywilnego nie może być należycie prowadzona przez jednego urzędnika stanu cywilnego dla obszaru całej gminy. Jeżeli podział obszaru gminy miejskiej nie zostanie w ten sposób dokonany, można zastosować przepis § 13 lub § 14.

Do art. 8 ust. (2).

§ 3. (1) Okręgowa władza nadzorcza ustanowi dla danego obwodu specjalnego urzędnika stanu cywilnego oraz jego zastępcę bądź zezwoli na takie ustanowienie przez przełożonego gminy, jeżeli z uwagi na liczbę ludności gminy i zakres właściwych swych obowiązków służbowych przełożony gminy lub jego zastępca nie mogą być obciążeni czynnościami urzędnika stanu cywilnego bez uszczerbku dla swych obowiązków.

(2) W gminach miejskich, w których prezydent miasta pełni zarazem funkcję władzy administracji ogólnej drugiej instancji, zbędne jest uzyskanie zezwolenia, przewidzianego w art. 8 ust. (2).

Do art. 11.

§ 4. (1) Urzędnicy stanu cywilnego podlegają karze porządkowej upomnienia i grzywny albo jednej z tych kar.

(2) Od decyzji orzekającej karę porządkową przysługuje odwołanie do Ministra Administracji Publicznej w myśl przepisów o postępowaniu administracyjnym.

Do art. 15.

§ 5. (1) Na czele urzędu stanu cywilnego stoi urzędnik stanu cywilnego; jest on kierownikiem urzędu i ponosi odpowiedzialność za tok pracy w urzędzie. Zastępca urzędnika stanu cywilnego przejmuje wszystkie prawa i obowiązki tegoż w razie jego nieobecności lub choroby.

(2) Obowiązkiem gminy jest zorganizowanie urzędu stanu cywilnego w ten sposób, aby zapewnione było sprawne funkcjonowanie urzędu bez uszczerbku dla interesu publicznego i interesów stron i aby mógł on sprostać nałożonym nań przez prawo obowiązkom, zwłaszcza przez zapewnienie dostatecznego personelu, lokalu biurowego i wyposażenia w niezbędne do pracy środki materialne.

§ 6. Urzędnik stanu cywilnego obowiązany jest do dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego nawet poza godzinami urzędowania bądź w niedzielę lub w dzień świąteczny, o ile odmowa naraziłaby stronę na poważny uszczerbek materialny, utratę praw cywilnych lub inne podobne skutki albo o ile za tym przemawia interes publiczny.

§ 7. Urzędnik stanu cywilnego składa przy objęciu urzędowania ślubowanie treści następującej:

„Pomny dobra Rzeczypospolitej Polskiej ślubuję, że na powierzonym mi stanowisku urzędowym przyczyniać się będę w mym zakresie działania ze wszystkich sił do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi demokratycznego Państwa Polskiego, któremu wiernie służyć będę.

Ślubuję stać na straży Konstytucji z dnia 17 marca 1921 r. oraz praw stanowiących przez Krajową Radę Narodową jako Naczelną Władzę Ustawodawczą Odrodzonego Państwa Polskiego.

Ślubuję obowiązki urzędu mego spełniać gorliwie i sumiennie, przestrzegać obowiązujących praw, polecenia moich przełożonych wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej przestrzegać, dbać o dobro demokratycznego Państwa Polskiego oraz o interes publiczny i interesy stron, a w postępowaniu swoim kierować się zasadami honoru, uczciwości i równości społecznej“.

§ 8. (1) Przełożeni gmin oraz pracownicy zarządu gminy, wykonywujący czynności urzędników stanu cywilnego lub funkcje pomocnicze w urzędzie stanu cywilnego, otrzymują z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie z funduszy gminy.

(2) Przepis ust. (1) stosuje się również do osób, które sprawują czynności urzędników stanu cywilnego lub personelu pomocniczego obok sprawowania innego urzędu państwowego lub samorządowego w samorządzie gospodarczym albo w ubezpieczeniach społecznych.

(3) Jeżeli stanowisko urzędnika stanu cywilnego lub wykonywanie czynności pomocniczych nie jest połączone ze sprawowaniem innego urzędu państwowego lub urzędu, o którym mowa w art. 10 ust. (2), w takim razie osoby te otrzymują stałe uposażenie z funduszy gminy.

(4) Wysokość uposażenia lub dodatkowego wynagrodzenia urzędników stanu cywilnego czy też personelu pomocniczego normuje gminna (miejska) rada narodowa, której uchwały w tym przedmiocie podlegają zatwierdzeniu w trybie, przewidzianym przy zatwierdzaniu budżetów gminy.

§ 9. (1) Księgi stanu cywilnego, akta zbiorowe i skorowidze należy przechowywać w ten sposób, aby były one zabezpieczone przed wszelkim uszkodzeniem, w szczególności przed pożarami oraz aby dostęp do nich miały jedynie osoby powołane.

(2) Księgi stanu cywilnego wolno wnosić poza lokal urzędowy jedynie na podstawie zarządzenia władzy nadzorczej lub sądu, w przypadku przewidzianym w art. 73 ust. (1), jak również w razie niebezpieczeństwa, mogącego im zagrażać.

§ 10. (1) Jeżeli księgi stanu cywilnego są prowadzone na oddzielnych kartach, karty te należy oprawiać w tomy w miarę potrzeby, z reguły każde 500 kart, w każdym razie najpóźniej po upływie każdego półrocza. Oprawa ksiąg powinna odbywać się w zasadzie na miejscu, a w żadnym razie nie wolno oddawać do oprawy poza lokal urzędu księgi miejscowej równocześnie z księgą wtóropisów.

(2) Oddzielne karty, pozostające pod specjalną i wyłączną opieką urzędnika stanu cywilnego, powinny być przezeń przechowywane pod zamknięciem stałym i wyłączającym zagubienie kart, przy czym odpis na karcie, przeznaczonej do księgi wtóropisów, powinien być sporządzony w tymże dniu, co i pierwopis, a akt powinien być również zanotowany w skorowidzu tegoż dnia.

§ 11. Urząd stanu cywilnego używa okrągłej pieczęci z napisem w otoku „Urząd stanu cywilnego w” i godłem Rzeczypospolitej pośrodku.

Do art. 19 i 20.

§ 12. (1) Księga miejscowa jest księgą, w której sporządza się akta na podstawie zgłoszeń (pierwopisy); jest ona przeznaczona do przechowywania na stałe w urzędzie, w którym jest prowadzona.

(2) Księga wtóropisów jest księgą, w której sporządza się odpisy (wtóropisy) aktów, zawartych w księdze miejscowej; jest ona przeznaczona do przechowywania na stałe w archiwum sądu grodzkiego (§ 16).

§ 13. Okręgowa władza nadzorcza może zezwolić urzędowi stanu cywilnego miast, liczących ponad 75.000 mieszkańców — zwłaszcza w przypadku, gdy nie skorzystała z uprawnienia, przewidzianego w art. 5 ust. (2) co do podziału obszaru gminy na dwa lub więcej obwodów — na prowadzenie ksiąg w postaci równoległych tomów o numeracji nieciągłej (np. pierwszy tom zawierać będzie akta Nr 1, 4, 7 itd., drugi 2, 5, 8 itd., trzeci 3, 6, 9 itd.).

§ 14. (1) Minister Administracji Publicznej może zezwolić urzędowi stanu cywilnego w miastach, liczących ponad 75.000 mieszkańców, na prowadzenie

ksiąg miejscowych i ksiąg wtóropisów na oddzielnych kartach.

(2) Akta sporządzone na takich kartach należy uważać za sporządzone w księgach stanu cywilnego.

§ 15. (1) Każda z 3 ksiąg (urodzeń, małżeństw i zgonów) ulega zamknięciu po wypełnieniu wpisami lub po upływie roku kalendarzowego przez umieszczenie adnotacji bezpośrednio po ostatnim wpisie, a jeżeli cały tom jest zapisany — na wewnętrznej stronie okładki.

Tekst adnotacji brzmi przykładowo:

„Zamyka się księgę urodzeń na r. 1946, zawierającą akta, oznaczone Nr 1 do 125.

Płock, dnia 2 stycznia 1947 r.

(pieczęć) Urzędnik Stanu Cywilnego
(podpis własnoręczny)“.

(2) Jeżeli księga zostanie w całości zapisana przed upływem roku kalendarzowego, należy ją zamknąć stosownie do ust. (1), powołując się na założenie nowego tomu, i założyć ten nowy tom, kontynuując numerację.

Tekst adnotacji brzmi w tym wypadku przykładowo:

„Zamyka się drugi tom księgi urodzeń na r. 1946, zawierający akta, oznaczone Nr 126–250 i równocześnie zakłada się trzeci tom, rozpoczynający się od Nr 251.

Płock, dnia 5 kwietnia 1947 r.

(pieczęć) Urzędnik Stanu Cywilnego
(podpis własnoręczny)“.

(3) Przepisy ust. (1) i (2) stosuje się również do ksiąg wtóropisów.

§ 16. (1) Do przechowywania ksiąg wtóropisów właściwy jest sąd grodzki, w którego okręgu ma siedzibę urząd stanu cywilnego.

(2) Przepis § 9 stosuje się odpowiednio do przechowywania przez sąd ksiąg wtóropisów, skorowidzów i akt zbiorowych (§ 51 ust. (5)).

(3) Jeżeli lokal urzędowy sądu grodzkiego znajduje się w tym samym budynku, co urząd stanu cywilnego, należy odesłać księgi wtóropisów na przechowanie do archiwum sądu okręgowego.

Do art. 21.

§ 17. Wpisy w kolumnie wtóropisów (wzmianki na marginesie aktów), dokonane na podstawie zawiadomień urzędów stanu cywilnego, nadesłanych po przekazaniu tej księgi do archiwum sądu, podpisuje sędzia.

Do art. 22.

§ 18. W urzędzie stanu cywilnego dla złączonego obwodu (art. 5 ust. (2)) nie prowadzi się oddzielnych ksiąg dla każdej gminy.

Do art. 25.

§ 19. (1) W przypadku, przewidzianym w art. 25, akt sporządza zastępca urzędnika stanu cywilnego, jeżeli zaś przyczyna wyłączenia dotyczy zastępcy — urzędnik stanu cywilnego.

(2) Zakaz, przewidziany w art. 25 co do małżonka, nie dotyczy tegoż po ustaniu małżeństwa.

Do art. 26 ust. (2) i (3).

§ 20. W treści aktu, sporządzonego na podstawie rozstrzygnięcia władzy nadzorczej w przypadkach przewidzianych w art. 26 ust. (2) i (3), należy powołać odnośną decyzję.

Do art. 27.

§ 21. (1) Akta stanu cywilnego, sporządzone za granicą, wpisuje się do ksiąg w dosłownym brzmieniu tłumaczenia urzędowego, sporządzonego przez właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub konsularne, Ministerstwo Spraw Zagranicznych lub tłumacza przysięgłego, bez względu na to, czy oryginał jest sporządzony w formie protokółarnej czy też rubrykowanej; w tych przypadkach należy przystosować stronicę księgi w sposób, podany w § 48.

(2) Na wniosek osób interesowanych wpisuje się do ksiąg stanu cywilnego w Polsce akta urodzenia, małżeństwa lub zejścia, sporządzone zagranicą a dotyczące obywateli polskich.

(3) Jeżeli akta takie zostaną nadesłane do kraju w trybie międzynarodowej wymiany aktów stanu cywilnego będą one zużyte z urzędu jako podstawa do dokonania wzmianek dodatkowych lub przypisków, jeżeli z ich treści da się ustalić miejsce sporządzenia odnośnych aktów stanu cywilnego w Polsce, po czym zostaną złożone na przechowanie w Ministerstwie Administracji Publicznej, które prowadzić będzie specjalny skorowidz nadesłanych aktów; osoby zainteresowane mogą na podstawie tego skorowidza uzyskać informacje o tych aktach.

Do art. 28.

§ 22. Właściwą okręgową władzą nadzorczą jest ta, w której okręgu urzędowym ma siedzibę urząd stanu cywilnego, w którym wpis ma być dokonany.

Do art. 29.

§ 23. Akta stanu cywilnego, w których zostaną zarejestrowane urodzenia i zgony obywateli polskich, które nastąpiły zagranicą, oraz małżeństwa, zawarte zagranicą przez obywateli polskich, będą sporządzane na podstawie zarządzenia Ministra Administracji Publicznej, wydanego w trybie art. 29, w urzędach stanu cywilnego, w których obwodzie obywatele ci mieszkają w czasie wydania zezwolenia przez Ministra, bądź zamieszkiwała ostatnio osoba zmarła. Co do osób, które do kraju nie powróciły, stosuje się odpowiednio podstawy właściwości, przewidziane w art. 27.

§ 24. W trybie, przewidzianym w art. 29, mogą być w szczególności rejestrowane urodzenia i zgony obywateli polskich, które nastąpiły w okresie wojny 1939 — 1945 w Niemczech i na uchodźctwie oraz w czasie repatriacji, a nie zostały zarejestrowane we właściwym urzędzie stanu cywilnego zagranicą.

Do art. 31.

§ 25. (1) Treść, która ma być wpisana do aktu po jego sporządzeniu, będzie umieszczona na marginesie w postaci wzmianki dodatkowej. Urzędnik stanu cywilnego winien ją podpisać i umieścić datę sporządzenia.

(2) Treść wzmianki dodatkowej na marginesie winna wskazywać wyraźnie, na jakiej podstawie została ona dokonana (§ 28).

(3) Wzmianka taka brzmi przykładowo, jak następuje:

„Związek małżeński między Janem Kowalskim i Małgorzatą z Wiśniewskich Kowalską został rozwiązany przez rozwód na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 1 lipca 1946 r. w sprawie C 1000/46.

Łódź, dnia 2 sierpnia 1946 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego
(podpis własnoręczny)“.

§ 26. Wzmianki dodatkowe na marginesie aktu będą dokonywane w przypadku:

- 1) sprostowanie aktu (art. 49 i 50),
- 2) unieważnienia aktu (art. 44 ust. (2) i (3), 45, 49 i 79 ust. (2)),
- 3) uzupełnienia aktu,
- 4) sprostowania oczywistego błędu pisarskiego (art. 48),
- 5) skreślenia niedopuszczalnej części tekstu (art. 51 ust. (3)),
- 6) zastąpienia aktu nowym po stwierdzeniu tożsamości osoby (art. 56),
- 7) pozbawienia dziecka praw dziecka z małżeństwa na mocy orzeczenia sądowego,
- 8) uznania dziecka pozamałżeńskiego,
- 9) uprawnienia dziecka pozamałżeńskiego przez następne małżeństwo rodziców (art. 68),
- 10) zrównania dziecka pozamałżeńskiego z dzieckiem z małżeństwa,
- 11) nadania dziecku pozamałżeńskiemu nazwiska przez męża matki,
- 12) przysposobienia,
- 13) rozwiązania przysposobienia,
- 14) zmiany imienia lub nazwiska na mocy zezwolenia właściwej władzy,
- 15) ustalenia nazwiska,
- 16) rozwiązania małżeństwa przez rozwód (art. 35 prawa małżeńskiego),
- 17) unieważnienia małżeństwa (art. 23 prawa małżeńskiego),

18) uchylecia uznania za zmarłego,

19) uchylecia orzeczenia sądowego o stwierdzeniu zgonu,

20) zgłoszenia bądź nadania imienia po sporządzeniu aktu urodzenia (art. 65 ust. (1) i (2))

oraz w przypadkach, w których inne przepisy przewidują wpisywanie wzmianek dodatkowych na marginesie aktów.

§ 27. (1) Na marginesie aktu urodzenia umieszcza się wzmianki dodatkowe, wymienione w § 26 pkt. 1—15 i 18—20.

(2) Na marginesie aktu małżeństwa umieszcza się wzmianki dodatkowe, wymienione w § 26 pkt. 1—6 oraz 7—15 (jeżeli dotyczą jednego z małżonków) i 16—19.

(3) Na marginesie aktu zejścia umieszcza się wzmianki dodatkowe, wymienione w § 26 pkt. 1—6 i 18—19.

§ 28. (1) Wzmianki dodatkowe będą wpisywane na podstawie:

- 1) wpisów aktów stanu cywilnego,
- 2) zawiadomień urzędów stanu cywilnego,
- 3) zawiadomień nadsyłanych przez sądy o prawomocnych orzeczeniach oraz na podstawie odpisów tychże orzeczeń,
- 4) decyzji władz administracyjnych,
- 5) zawiadomień notariuszów o aktach, sporządzonych bądź uwierzytelnionych przez nich,
- 6) zarządzeń władz nadzorczych.

(2) Wzmianka dodatkowa może być również wpisana na wniosek strony na podstawie uwierzytelnionego odpisu orzeczenia lub decyzji, opatrzonego poświadczeniem prawomocności.

§ 29. (1) Pod aktem urodzenia umieszcza się przypiski, dotyczące:

- 1) daty i miejsca zawarcia małżeństwa przez rodziców,
- 2) daty i miejsca urodzenia matki (wypełnia się tylko odnośnie dzieci pozamałżeńskich),
- 3) daty i miejsca zawarcia małżeństwa przez osobę, której urodzenie jest zarejestrowane w akcie,
- 4) daty i miejsca wydania orzeczenia sądowego o rozwiązaniu lub unieważnieniu tego małżeństwa,
- 5) daty i miejsca zgonu tej osoby (bądź daty i miejsca wydania orzeczenia sądowego o uznaniu za zmarłego lub o stwierdzeniu zgonu ze wskazaniem ustalonej przez sąd daty zgonu).

(2) Pod aktem małżeństwa umieszcza się przypiski, dotyczące:

- 1—2) rejestracji urodzenia małżonków,
- 3—4) daty i miejsca zgonu małżonków (bądź daty i miejsca wydania orzeczenia sądowego o uznaniu za zmarłego lub stwierdzeniu zgonu ze wskazaniem ustalonej przez sąd daty zgonu).

(3) Pod aktem zejścia umieszcza się przypiski, dotyczące:

- 1) rejestracji urodzenia zmarłego,
- 2) rejestracji małżeństwa zmarłego (jeżeli był kilka-

krotnie żonaty, dotyczy to tylko ostatniego małżeństwa).

(4) W przypiskach, dotyczących rejestracji urodzenia i małżeństwa, dokonanej przez dotychczasowych wyznaniowych urzędników stanu cywilnego lub prowadzących metryki, należy dodać obok wyrazów „Urząd Stanu Cywilnego”: „Rz.-Kat.“, „Ewang.-augsb.“ lub t.p. albo zastąpić je po skreśleniu wyrazami „Urząd parafialny i t.p.

§ 30 (1) Przypiski pod aktami stanu cywilnego będą dokonywane na podstawie dokumentów, wymienionych w § 28 ust. (1) pkt 1—3.

(2) Nie należy w żadnym wypadku odmawiać sporządzenia aktów stanu cywilnego w razie nieprzedłożenia wypisów aktów, na podstawie których dokonywa się przypisków; umieszcza się je w miarę posiadanych danych.

§ 31. Urząd stanu cywilnego zawiadamia:

- a) o każdym zarejestrowanym małżeństwie — te urzędy stanu cywilnego, w których sporządzono akta urodzenia małżonków,
- b) o każdym zarejestrowanym zejściu lub uznaniu za zmarłego albo sądowym stwierdzeniu zgonu — te urzędy stanu cywilnego, w których sporządzono akt urodzenia i ostatni akt małżeństwa zmarłego,
- c) o każdym zarejestrowanym akcie uznania dziecka pozamałżeńskiego lub uprawnienia go przez następne małżeństwo rodziców albo zrównania go z dzieckiem z małżeństwa — te urzędy stanu cywilnego, w których sporządzono akta urodzenia i małżeństwa osoby, której dotyczy ta zmiana stanu cywilnego.

§ 32. (1) Sądy zawiadamiają urzędy stanu cywilnego o swych orzeczeniach:

- a) dotyczących sprostowania lub unieważnienia aktów stanu cywilnego (art. 45, 49 ust. 1, 50 i 79 ust. (2)),
- b) dotyczących zmiany stanu cywilnego osób, np. przysposobienia i jego rozwiązania, rozwiązania małżeństwa przez rozwód i unieważnienia małżeństwa (art. 23 i 35 prawa małżeńskiego).

(2) Sądy zawiadamiają również o oświadczeniach, złożonych przed sądem do protokołu lub uwierzytelnionych w sądzie, a pociągających za sobą zmianę stanu cywilnego osób.

(3) Ponadto sądy przesyłają urządowi stanu cywilnego odpisy prawomocnych postanowień o uznaniu za zmarłego i o stwierdzeniu zgonu i o uchynieniu tych postanowień (art. 9, 10 i 21 dekretu z dnia 29 sierpnia 1945 r. w sprawie postępowania o uznanie za zmarłego i o stwierdzenie zgonu — Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 226).

(4) Sądy przesyłają wymienione w niniejszym paragrafie zawiadomienia niezwłocznie.

§ 33. Władze administracji ogólnej zawiadamiają o zezwoleniu na zmianę imienia lub nazwiska i o ustaleniu nazwiska.

§ 34. Do przesłania zawiadomienia lub orzeczenia obowiązany jest zawsze sąd lub władza, które orzekały w pierwszej instancji.

§ 35. Notariusze zawiadamiają o sporządzeniu aktu uznania dziecka pozamałżeńskiego.

§ 36. Zarządzenia Ministra Administracji Publicznej lub okręgowej władzy nadzorczej będą stanowiły podstawę do umieszczenia wzmianek dodatkowych w przypadku:

- a) unieważnienia aktów (art. 44 ust. (3)),
- b) sprostowania oczywistych błędów pisarskich (art. 48),
- c) skreślenia niedopuszczalnej części tekstu (art. 51 ust. (3)),

§ 37. Zawiadomienia innych władz publicznych będą podstawą umieszczenia wzmianki dodatkowej w razie sporządzenia nowego aktu, który ma zastąpić pierwotny, dotyczący osoby o nieustalonej tożsamości (art. 56), oraz w przypadkach, przewidzianych w przepisach szczególnych.

§ 38. (1) Jeżeli zmiana stanu cywilnego — poza zawarciem małżeństwa — pociąga za sobą zmianę nazwiska osoby (np. wskutek przysposobienia, uznania dziecka pozamałżeńskiego it.d.) na mocy przepisów prawnych, obowiązujących na danym obszarze, należy tę zmianę uwidocznic w treści wzmianki dodatkowej. Sądy i władze winny tę zmianę nazwiska stwierdzić w przesłanym zawiadomieniu, stanowiącym podstawę wpisu wzmianki.

(2) Jeżeli zmiana nazwiska na mocy zezwolenia władzy administracji ogólnej nie rozciąga się na osobę żony, należy to uwidocznic w treści wzmianki.

(3) Jeżeli przysposobienie nastąpiło w trybie ustawy z dnia 13 lipca 1939 r. o ułatwieniu przysposobienia małoletnich (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 416), w treści wzmianki dodatkowej nadmienia się, że w odpisach skróconych i wyciągach — przysposabiających należy wymieniać jako rodziców (art. 12 ust. 1 tej ustawy).

§ 39. (1) W treści wzmianki dodatkowej o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód należy nadmienić:

- a) czy rozwiedziona żona powraca do używania nazwiska, które miała przed wstąpieniem w związek małżeński (w przypadku, gdy wyrok rozwodowy nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie — art. 34 § 1 prawa małżeńskiego),
- b) czy sąd przyznał jej w wyroku rozwodowym prawo zachowania nazwiska męża (art. 34 § 2 zd. 1 tegoż prawa),
- c) czy do nazwiska męża, które zachowuje na mocy wyroku rozwodowego, dodaje nazwisko, które miała przed zawarciem małżeństwa (art. 34 § 2 zd. 2 tegoż prawa).

(2) W wypadku, przewidzianym w ust. (1) pkt c), odnośny wpis może być dokonany jedynie na podstawie oświadczenia, złożonego przed urzędnikiem stanu cywilnego

(3) Oświadczenie, o którym mowa w ust. (2), winno być przyjęte do protokołu przez urzędnika stanu cywilnego lub przedłożone mu albo nadesłane w formie pisma z podpisem urzędowo uwierzytelnionym; urzędnik stanu cywilnego może sam uwierzytelnić podpis.

(4) Jeżeli związek małżeński został zawarty za granicą, oświadczenie to zostanie wpisane przez urzędnika stanu cywilnego do księgi małżeństw pod kolejnym wolnym numerem.

§ 40. Wzmianka dodatkowa może być wpisana na podstawie aktów stanu cywilnego, orzeczeń sądowych lub innych dokumentów, pochodzących od władz obcych, jedynie na mocy zezwolenia właściwej władzy nadzorczej (art. 28).

Do art. 32 ust. (2).

§ 41. (1) Księgi stanu cywilnego prowadzi się w języku polskim.

(2) Akta stanu cywilnego należy pisać czytelnie i bez skrótów. Minister Administracji Publicznej może zezwolić w drodze zarządzenia, ogłoszonego w Monitorze Polskim lub Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej, na używanie określonych skrótów.

(3) Miejsca wolne w poszczególnych rubrykach należy natychmiast wypełnić linią ciągłą. Jeżeli poszczególne drukowane wyrazy tekstu są zakreślone, należy to omówić przed podpisami przy podaniu liczby zakreślonych wyrazów.

(4) Datę urodzenia, zawarcia małżeństwa lub zgonu podaje się słowami, a równolegle liczbami, wszystkie zaś inne liczby w tekście aktów (również oznaczenia dat z wyjątkiem nazw miesięcy) podaje się wyłącznie liczbami.

(5) Wszelkie skrobienia i wywabiania są niedopuszczalne; poprawki i dopiski należy omówić dokładnie przy końcu dokumentu. Wyrazy zbyteczne albo poszczególne ich części powinny być przekreślone w ten sposób, aby można je było odczytać; przekreślenia należy omówić przy końcu dokumentu, przy czym w wypadku przekreślenia całego wiersza wystarczy nadmienić, że cały wiersz, oznaczony kolejną liczbą, został przekreślony. Wyrazy wpisane w miejsce wyrazów wskrobanych lub wywabionych, wyrazy dopisane lecz nie omówione uważa się za nienapisane; przekreślenia nieomówione uważa się za niedokonane.

§ 42. (1) Księgi miejscowe urodzeń, małżeństw i zgonów prowadzi się według wzorów, podanych w załącznikach Nr 1, 2 i 3 do niniejszego rozporządzenia.

Na rubrykę „uwagi“ należy pozostawić w druku tyle miejsca, by zapewnić pomieszczenie w niej odnośnych treści.

(2) Księgi wtóropisów prowadzi się według tychże wzorów, z tym, że pod podpisem każdego aktu umieszcza się wzmiankę uwierzytelniającą w następującym brzmieniu:

„Poświadczam zgodność powyższego odpisu z treścią aktu w księdze miejscowej,

... .. , dnia. 19 ... roku.

Urzędnik Stanu Cywilnego

(podpis własnoręczny)“

§ 43. (1) Do prowadzenia aktów stanu cywilnego należy używać ksiąg z papieru trwałego. Księgi te powinny być w zasadzie prowadzone na drukowanych schematach.

(2) Na każdej karcie należy pozostawić z lewej strony margines szerokości co najmniej 5 cm, przeznaczony na wpisywanie wzmianek dodatkowych.

(3) Jeżeli na marginesie tym nie wystarczy miejsca na wpisanie dalszych wzmianek, należy w tym celu użyć wolnej części karty pod miejscem przeznaczonym na przypiski.

§ 44. Księgi stanu cywilnego oraz formularze wypisów i innych druków, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, nabywa urząd stanu cywilnego na koszt gminy. Księgi te i druki mogą być zamawiane w dowolnej drukarni. Okręgowa lub wyższa władza nadzorcza może celem zaoszczędzenia kosztów zarządzić, że zamawianie ksiąg i druków będzie scentralizowane na obszarze właściwości tej władzy.

§ 45. Do wykonywania wszystkich czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, dla których w załącznikach do niniejszego rozporządzenia nie przewiduje się wzorów, należy w miarę możliwości posługiwać się drukami pomocniczymi; do czasu podania odnośnych wzorów w instrukcji Ministra Administracji Publicznej władze administracji ogólnej drugiej instancji mogą opracować takie wzory i zarządzić, by urzędnicy stanu cywilnego używali druków tylko w brzmieniu tychże.

§ 46. Wpisy w każdej księdze są numerowane kolejno; numeracja rozpoczyna się corocznie od numeru 1 i biegnie w sposób ciągły bez względu na liczbę tomów księgi w jednym roku.

§ 47. Okręgowa władza nadzorcza może zezwolić urzędom stanu cywilnego na zużycie niewykorzystanej części księgi w następnym roku kalendarzowym.

§ 48. (1) Jeżeli akt z istoty swej nietypowy nie może być sporządzony na schemacie drukowanym Nr 1, 2 lub 3, należy zależnie od potrzeby:

- a) bądź przekreślić na krzyż część zadrukowaną i wpisać tekst (ewentualnie w formie protokólarniej) na pozostałej części strony a w razie potrzeby na następnej stronie z pozostawieniem na wzmianki dodatkowe albo wolnego marginesu, albo części niezapisanej u dołu aktu, bądź też
- b) dostosować drukowane nazwy rubryk do potrzeb przypadku przez zmianę nazw tych rubryk, bądź wreszcie
- c) zużyć częściowo na ten cel rubrykę „uwagi“.

(2) Przepis niniejszego paragrafu dotyczy przede wszystkim sporządzania aktów urodzenia dzieci i dorosłych nieznanego pochodzenia (art. 63 i 64), rejestrowania orzeczeń sądowych o uznaniu za zmarłego i o stwierdzeniu zgonu w księdze zgonów (art. 79 i 88) oraz sporządzania aktów zejścia osób o nieustalonej tożsamości (art. 87).

§ 49. Jeżeli wpisano pewną treść między liniami tekstu, należy to przy końcu aktu omówić.

§ 50. Przy prowadzeniu rejestracji na oddzielnych kartach można używać maszyny do pisania przy równoczesnym sporządzeniu wtóropisu jako prebitki.

§ 51. (1) Urzędnik stanu cywilnego prowadzi akta zbiorowe oddzielnie dla aktów urodzenia, małżeństwa i zejścia. Akta te winny być prowadzone w kolejności chronologicznej stosownie do kolejności sporządzenia aktów, których dotyczą. Każdy komplet aktów zbiorowych obejmuje okres danego roku kalendarzowego. Jeżeli księga stanu cywilnego ma służyć również i na następne lata, komplet aktów zbiorowych również winien obejmować odpowiedni ekres.

(2) Akta zbiorowe obejmują wszelkie składane i nadsyłane urzędnikowi stanu cywilnego dokumenty osobiste (wypisy aktów stanu cywilnego, zaświadczenia itd), zgłoszenia, wnioski, zarządzenia władz nadzorczych, orzeczenia sądowe oraz protokoły, sporządzone przez urzędnika stanu cywilnego, jak również oryginały decyzji urzędnika stanu cywilnego.

(3) Na dokumentach, składanych przez strony i przeznaczonych do akt zbiorowych, urzędnik stanu cywilnego winien umieścić adnotację stwierdzającą, kto dany dokument złożył, a strona powinna dokument ten podcyfrować.

(4) Dokumenty, podlegające złożeniu do akt zbiorowych, mogą być zwrócone na żądanie osoby, która je złożyła, pod warunkiem pozostawienia w aktach odpisu, sporządzonego lub uwierzytelnionego przez urzędnika stanu cywilnego; warunek pozostawienia odpisu nie dotyczy dokumentów, opartych na księgach publicznych lub rejestrach urzędowych, jeżeli mogą one być uzyskane przez urzędnika stanu cywilnego bez trudności w razie potrzeby. Jeżeli dokument jest sporządzony w języku obcym, wystarczy pozostawienie odpisu urzędowego tłumaczenia.

§ 52. Jeżeli przedstawione dokumenty stanowią jedynie podstawę do umieszczenia przypisku pod tekstem aktu, należy je zwrócić osobie, która je przedstawiła, bez pozostawienia odpisu. Dotyczy to również dokumentów, wymienionych w § 105.

§ 53. (1) Urzędnik stanu cywilnego prowadzi również:

1. skorowidz alfabetyczny, ułożony według nazwisk osób, których akt dotyczy (przy aktach małżeństwa odrębnie według nazwiska męża i nazwiska rodzowego żony), a to osobno dla każdej księgi stanu cywilnego,
2. wykaz aktów urodzenia, w których imię dziecka nie zostało jeszcze zgłoszone,
3. książkę opłat pobranych i podlegających ściąganiu.

(2) Skorowidze prowadzi się w dwóch egzemplarzach. Pierwszy egzemplarz skorowidza przechowuje się na tych samych zasadach, co księgi miejscowe, drugi zaś odsyła się wraz z księgą wtóropisów.

(3) Pierwsze egzemplarze skorowidzów można prowadzić w formie kartoteki.

(4) W mniejszych urzędach skorowidz może być prowadzony łącznie dla wszystkich trzech ksiąg.

(5) W pierwszych egzemplarzach skorowidzów do ksiąg urodzeń i zgonów wpisuje się wzmiankę o aktach, które dotyczą zdarzeń z danego roku, lecz zostały zarejestrowane w latach następnych.

§ 54. Księgi stanu cywilnego, skorowidze i akta zbiorowe nie będą niszczone nawet po upływie najdłuższego czasu.

Do art. 33 ust. (1).

§ 55. (1) Jeżeli uległa zniszczeniu lub zaginęła księga miejscowa, okręgowa władza nadzorcza zarządzi przesłanie księgi wtóropisów urzędnikowi stanu cywilnego.

(2) Urzędnik stanu cywilnego sporządzi i uwierzytelnii bezzwłocznie odpis nadesłanej mu księgi wtóropisów, umieści wzmiankę o tym, że odpis zastępuje księgę miejscową, po czym zwróci księgę wtóropisów sądowi, właściwemu do jej przechowywania.

§ 56. Jeżeli uległa zniszczeniu lub zaginęła księga wtóropisów, okręgowa władza nadzorcza zarządzi sporządzenie przez urzędnika stanu cywilnego, w którego posiadaniu znajduje się księga miejscowa, uwierzytelnionego odpisu tej księgi z umieszczeniem wzmianki o tym że odpis ten zastępuje księgę wtóropisów. Odpis ten będzie przesłany sądowi, właściwemu do przechowywania księgi wtóropisów.

§ 57. Przy uwierzytelnianiu odpisu utraconej księgi nie należy uwierzytelniać każdego aktu z osobna.

Do art. 33 ust. (2).

§ 58. Do założenia księgi stanu cywilnego na nowo w razie całkowitej lub częściowej utraty zarówno księgi miejscowej, jak i księgi wótopisów stosuje się odpowiednio przepisy prawa o aktach stanu cywilnego i niniejszego rozporządzenia z następującymi zmianami:

- a) urodzenia, małżeństwa i zgonu, zarejestrowane w utraconej księdze, będą zarejestrowane na nowo po urzędowym ustaleniu stanu faktycznego w drodze postępowania wyjaśniającego;
- b) postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w pkt a), prowadzi komisja w składzie następującym: sędzia sprawujący kierownictwo sądu grodzkiego, właściwego dla siedziby urzędu stanu cywilnego, którego księgi uległy zniszczeniu lub zaginęły, albo wyznaczony przezeń jeden z sędziów tego sądu, urzędnik stanu cywilnego właściwego urzędu stanu cywilnego i delegat miejscowego zarządu gminnego (miejskiego); przewodniczy z urzędu sędzia; komisja ukonstruuje się z inicjatywy sędziego sprawującego kierownictwo sądu grodzkiego lub urzędnika stanu cywilnego po zatwierdzeniu jej składu przez prezesa sądu okręgowego w porozumieniu z władzą administracji ogólnej drugiej instancji; w posiedzeniach komisji może brać udział na prawach członka przedstawiciel władzy administracji ogólnej pierwszej instancji, o ile władza ta uzna to za wskazane;
- c) wpisy będą dokonywane z urzędu, lecz wniosek o dokonanie wpisu może zgłosić każdy, kto uprawdopodobni, że ma w tym interes prawny;
- d) wszelkie wnioski i oświadczenia w sprawie odtwarzania aktów mogą być składane przez osoby zamieszkałe poza siedzibą komisji w którymkolwiek sądzie grodzkim, urzędzie stanu cywilnego albo zarządzie gminnym (miejskim) lub przed którąkolwiek władzą administracji ogólnej pierwszej instancji na obszarze Państwa;
- e) odtworzenie aktów nastąpi na podstawie uwierzytelnionych wypisów aktów stanu cywilnego, rejestrów i dokumentów publicznych lub urzędowych z dziedziny ewidencji ludności, periodycznych wykazów sprawozdawczych urzędów stanu cywilnego, rejestrów szpitalnych, cmentarnych i innych, akt osobowych, sądowych i innych, skorowidzów, zeznań świadków i stron, złożonych bez zaprzysiężenia lub pod przysięgą;
- f) komisja może żądać przedstawienia dowodów i wyjaśnień, zarządzać osobiste stawiennictwo osób, od których żąda dowodów lub wyjaśnień, i nakładać na nie obowiązek składania zeznań, pod rygorem zastosowania w razie uchylania się kary pieniężnej celem przymuszenia, stosownie do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22

marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 342); gdy zdaniem komisji wyświetlenie stanu faktycznego nie da się osiągnąć w inny sposób, może ona przesłuchać pod przysięgą osobę, która ma złożyć zeznanie, lub zwrócić się do właściwego sądu grodzkiego o przesłuchanie pod przysięgą osoby, zamieszkałej poza siedzibą komisji;

- g) jeżeli tożsamość osoby, której urodzenie, małżeństwo lub zgon miały być zarejestrowane w odtwarzanej księdze, została ustalona w sposób dostatecznie pewny, odtworzenie aktu jest dopuszczalne również i w tym przypadku, gdy treść aktu nie może już być ustalona w całości w sposób niewątpliwy i niektórych danych brak;
- h) jeżeli data i godzina urodzenia lub zgonu albo data zawarcia małżeństwa nie dadzą się ustalić, należy je określić w przybliżeniu z tą ścisłością, na którą pozwalał wynik postępowania wyjaśniającego, np. przez określenie granic w czasie, przy czym w razie sporu o prawo cywilne, związane z tym ustaleniem, sąd rozstrzygnie o dacie w toku postępowania o prawo cywilne, nie będąc związany ustaleniem komisji;
- i) odtworzony akt może zawierać tekst pierwotnego aktu w postaci ostatecznej przez włączenie treści uzupełnień (wzmianek na marginesie), zmian i sprostowań, jakie zostały dokonane po sporządzeniu utraconego aktu;
- j) zakładana na nowo księga zostanie zamknięta za zezwoleniem okręgowej władzy nadzorczej, gdy stanie się prawdopodobne, że wszystkie akta zostały odtworzone, co nie stoi na przeszkodzie odtworzeniu innych aktów w trybie art. 33 ust. (3);
- k) odtworzonym aktom przyznaje się moc dowodową równą aktom, które zostały przez nie zastąpione;
- l) jeżeli księga stanu cywilnego, uznana za utraconą, zostanie odnaleziona, akta znajdujące się w niej zostaną porównane z aktami już odtworzonymi, po czym w przypadku stwierdzenia rozbieżności akta odtworzone zostaną sprostowane z urzędu przez komisję, która w tym celu ukonstruuje się niezwłocznie na nowo, o ile uprzednio rozwiązała się w związku z zamknięciem założonej na nowo księgi; akta nieodtworzone, zawarte w odnalezionej księdze, zachowają moc dowodową, na marginesie zaś aktów zastąpionych przez akta odtworzone zostanie umieszczona wzmianka dodatkowa, odwołująca do aktów odtworzonych.

§ 59. Jeżeli w myśl przepisów specjalnych w danym okręgu sądu grodzkiego działać będą jeszcze komisje, powołane do odtworzenia aktów stanu cywilnego, zniszczonych lub zaginionych wskutek działań wojennych lub wydarzeń, związanych z wojną, komisje te wykonywać będą czynności, przewidziane w § 58.

§ 60. Przy zakładaniu księgi na nowo w trybie § 58 należy użyć druków Nr 1, 2 i 3 przy dokonaniu odpowiednich skreśleń i uzupełnień.

§ 61. Wypisy, wydawane z ksiąg założonych na nowo, będą uwierzytelniane w sposób następujący:

„Poświadcza się zgodność powyższego odpisu zupełnego (skróconego, wyciągu) z treścią aktu w księdze urodzeń (małżeństw, zgonów), założonej na nowo w trybie § 58 rozporządzenia wykonawczego z dnia 24 listopada 1945 roku (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 304).

....., dn. 19. . . . r.

Urządник Stanu Cywilnego

(Pieczęć)

(podpis własnoręczny)“.

§ 62. W razie zwrócenia dokumentu, przedłożonego celem odtworzenia aktu w zakładanej na nowo księdze, należy pozostawić w aktach zbiorowych odpis, uwierzytelniony przez urzędnika stanu cywilnego.

Do art. 34.

§ 63. Jeżeli aktu stanu cywilnego nie ma i nie można go sporządzić w trybie zwykłym, do ustalenia treści, która ma być wpisana do ksiąg stanu cywilnego, właściwy jest sąd grodzki miejsca, w którym akt winien być sporządzony.

Do art. 35.

§ 64. Świadczenie zdolności prawnej obywatela polskiego do sporządzenia aktu stanu cywilnego za granicą wydaje z reguły okręgowa władza nadzorcza, a w przypadkach szczególnie wątpliwych, w których władza ta uważa, że sprawa winna być rozstrzygnięta z uwagi na skomplikowany stan faktyczny lub zawile zagadnienie prawne przez Ministra Administracji Publicznej, — Minister na wniosek władzy administracji ogólnej II instancji.

§ 65. Świadczenie zdolności prawnej obywatela polskiego do zawarcia małżeństwa za granicą wydaje się według wzoru ustalonego przez Ministra Administracji Publicznej.

Do art. 37 ust. (1).

§ 66. Sąd grodzki a w przypadkach przewidzianych w § 16 ust. (3) sąd okręgowy wydaje na podstawie ksiąg wtóropisów wypisy na tych samych zasadach, co urząd stanu cywilnego. Opłaty przypadają na rzecz Skarbu Państwa.

Do art. 37 ust. (2).

§ 67. (1) Upoważnia się urzędników stanu cywilnego do wydawania osobom, wstępującym w związek małżeński, lub małżonkom książeczek stanu cywilnego.

(2) Książeczka stanu cywilnego winna zawierać:

- a) odpis zupełny aktu małżeństwa wraz z przypiskami pod tekstem aktu,
- b) schematy, przeznaczone na wpisanie odpisów skróconych aktów urodzenia dzieci, pochodzących z tego małżeństwa,
- c) schemat, przeznaczony na wpisanie odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka przysposobionego przez małżonków po zawarciu małżeństwa (1 schemat),
- d) schematy, przeznaczone na wpisanie odpisów skróconych aktów zejścia małżonków,
- e) schematy, przeznaczone na wpisanie odpisów skróconych aktów zejścia dzieci (2 schematy),
- f) kilka stronicy wolnych (niezadrukowanych).

(3) Zamiast schematów odpisów skróconych (pkt b — e)), wolno umieszczać schematy odpisów zupełnych; schemat, przewidziany w pkt c), wolno pominąć. Na stronicach, przeznaczonych na wpisy, wyszczególnione wyżej w pkt a) — e), należy zarezerwować miejsce na jedną wzmiankę dodatkową i na przypiski pod tekstem aktu.

(4) Na dalszych stronicach mogą być wydrukowane — według uznania urzędnika stanu cywilnego, a po aprobowaniu tekstu przez władzę administracji ogólnej drugiej instancji — zasadnicze informacje: a) z dziedziny eugeniki, b) z zakresu prawa obowiązującego (prawa rodzinnego, małżeńskiego i spadkowego, prawa o aktach stanu cywilnego i o zmianie imion i nazwisk) — przy czym nie należy umieszczać przedruków tekstów prawa, c) spis imion najczęściej używanych; ponadto wolno zarezerwować osobne karty na:

- a) poświadczenie obywatelstwa małżonków przez władzę administracji ogólnej pierwszej instancji i
- b) wzory podpisów małżonków.

(5) Odpisy skrócone sporządza się w książeczkach za pobraniem opłaty niższej (§ 109 pkt 6)).

§ 68. Książeczkę stanu cywilnego wydaje się na żądanie jednego małżonków, późniejsze wpisy będą dokonywane na żądanie każdego z małżonków, ich wstępnych lub dzieci.

Do art. 38 i 39.

§ 69. Odpisy zupełne sporządza się na drukach, stanowiących dosłowną reprodukcję wzorów Nr 1—3 z opuszczeniem rubryk przypisków (z pozostawieniem wolnego miejsca około 5 cm na ewentualne ich umieszczenie) i z dodaniem wzmianki uwierzytelniającej w brzmieniu następującym:

„Poświadcza się zgodność powyższego odpisu zupełnego z treścią aktu w księdze urodzeń (małżeństw, zgonów)

. dnia 19. r.

(Pieczęć)

Urządник Stanu Cywilnego
(podpis własnoręczny)“

§ 70. Odpisy skrócone i wyciągi sporządza się na drukach, których wzory podane są w załącznikach Nr 4 — 13 do niniejszego rozporządzenia.

§ 71. (1) W odpisach zupełnych nie należy zamieszczać poprawek i przekreśleń, znajdujących się w oryginalu.

(2) W odpisach zupełnych podaje się tekst przypisków pod aktem jedynie na wyraźne żądanie strony.

§ 72. Odpisy zupełne oraz odpisy dokumentów z akt zbiorowych wolno wydawać w postaci fotokopii (negatywu lub pozytywu).

§ 73. (1) Odpis skrócony aktu urodzenia dziecka z małżeństwa wydaje się według wzoru Nr 9 bez względu na to, czy dziecko zostało zarejestrowane jako urodzone z małżeństwa, czy też pierwotnie zarejestrowane jako pozamałżeńskie, następnie zaś uzyskało prawo dziecka z małżeństwa stosownie do treści wzmianki na marginesie aktu (art. 39 ust. (5)).

(2) Odpis skrócony aktu urodzenia dziecka pozamałżeńskiego wydaje się według wzoru Nr 10.

§ 74. W odpisach skróconych aktu urodzenia osoby przysposobionej w trybie ustawy z dnia 13 lipca 1939 r. o ułatwieniu przysposobienia małoletnich (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 416) wymienia się — zgodnie z art. 12 ust. 1 tej ustawy — przysposabiających jako rodziców.

§ 75. (1) Odpis skrócony aktu małżeństwa wydaje się według wzoru Nr 11.

O ile małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód lub unieważnione, należy umieścić w tym odpisie datę orzeczenia sądowego.

(2) Odpis skrócony aktu zejścia wydaje się według wzoru Nr 12, a gdy zmarły jest dzieckiem pozamałżeńskim — według wzoru Nr 13.

(3) Jeżeli w akcie zejścia nie podano miejsca i daty urodzenia osoby zmarłej, a podano wiek, należy podać w odpisie „lat....“ i zakreślić zbędne wyrazy w druku. Jeżeli w akcie zejścia nie umieszczono niektórych danych, przewidzianych w art. 86 ust. (1), z braku wiadomości, należy w odpisach skróconych w odpowiednich miejscach nadmienić „brak danych“.

§ 76. (1) Wyciąg aktu urodzenia wydaje się według wzoru Nr 4, a gdy akt dotyczy dziecka pozamałżeńskiego — według wzoru Nr 5.

(2) Wyciąg aktu małżeństwa wydaje się według wzoru Nr 6, a gdy małżeństwo zostało następnie rozwiązane przez rozwód lub unieważnienie — według wzoru Nr 7.

(3) Wyciągi aktu zejścia wydaje się według wzoru Nr 8. Przepis § 75 ust. (3) zd. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 77. W odpisach skróconych i wyciągach, wydanych na podstawie ksiąg aktów zejścia, a dotyczących uznania za zmarłego lub stwierdzenia zgonu, należy wyraźnie podać, że akt obejmuje uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu i powołać sąd, datę orzeczenia i datę, określoną w orzeczeniu jako data zgonu.

§ 78. Wzmianki dodatkowe stanowią z chwilą dokonania wpisu nierozdzieloną część aktu. Nie wolno wydawać odpisów zupełnych bez dosłownego ich powtórzenia ani odpisów częściowych i wyciągów z pominięciem zmian treści, wynikających ze wzmianek dodatkowych.

§ 79. Treść przypisków pod aktem może być w całości lub części wpisana pod tekstem odpisu skróconego jedynie na żądanie osoby, uprawnionej do otrzymywania odpisów zupełnych aktu (art. 38).

Do art. 42.

§ 80. Uwierzytelnione wpisy w ksiąteczkach stanu cywilnego, wydawanych stosownie do § 67, mają tę samą moc dowodową, co wpisy w księgach stanu cywilnego.

Do art. 44 ust. (2).

§ 81. Jeżeli urzędnik stanu cywilnego ma uzasadnione podejrzenie lub dane ku temu, aby mniemać, że przedstawiony przez stronę lub nadesłany akt stanu cywilnego jest nieważny jako stwierdzający zdarzenie nieprawdziwe, powinien wstrzymać się od sporządzenia innego aktu stanu cywilnego, którego treść pozostaje w związku z tamtym aktem (np. aktu uznania dziecka pozamałżeńskiego), i przedstawić sprawę do decyzji okręgowej władzy nadzorczej, która jeżeli uzna, że istnieją dostateczne podstawy ku temu, — postąpi w myśl art. 49.

Do art. 44 ust. (3).

§ 82. Unieważnienie jednego z aktów zarządza okręgowa władza nadzorcza, a w przypadkach szczególnie wątpliwych, w których władza ta uważa, że sprawa powinna być rozstrzygnięta z uwagi na skomplikowany stan faktyczny lub zawile zagadnienie prawne przez Ministra Administracji Publicznej, — Minister na wniosek władzy administracji ogólnej II instancji.

§ 83. Postępowanie wyjaśniające przeprowadzi właściwy urzędnik stanu cywilnego, jeżeli władza administracji ogólnej pierwszej instancji nie przeprowadzi go sama.

Do art. 47.

§ 84. Osoba interesowana może wnieść zażalenie bezpośrednio do sądu lub do urzędnika stanu cywilnego, który przedstawi je sądowi w ciągu tygodnia ze swoim wyjaśnieniem.

Do art. 52 ust. (2) i (3).

§ 85. (1) Urzędnik stanu cywilnego powinien stwierdzić tożsamość stawających.

(2) Jeżeli stawający nie są osobiście znani urzędnikowi stanu cywilnego, winni przedłożyć dowody osobiste lub inne dokumenty, stwierdzające tożsamość, a w braku tychże tożsamość ich winna być stwierdzona przez dwie osoby, znane urzędnikowi stanu cywilnego.

Do art. 52 ust. (2).

§ 86. O wykonaniu wyroków śmierci, wydanych przez sądy powszechne, zawiadamia urzędnika stanu cywilnego prokurator sądu, do którego należy wykonanie wyroku.

Do art. 52 ust. (2) i (3).

§ 87. Oprócz władz, instytucyj i osób, wymienionych w tych przepisach, zgłoszenie pisemne, nadesłane przez prokuratora lub władze bezpieczeństwa publicznego, jest podstawą sporządzenia aktu zejścia w przypadku, przewidzianym w art. 81.

Do art. 53.

§ 88. (1) Przybrany tłumacz lub biegły, jeżeli nie został zaprzysiężony, składa przed urzędnikiem stanu cywilnego przyrzeczenie, że będzie pełnił funkcję tłumacza lub biegłego z całą sumiennością i bezstronnością. Poza tym należy uprzedzić tłumacza lub biegłego o odpowiedzialności karnej na wypadek naruszenia przyrzeczenia.

(2) Treść aktu powinna być odczytana stawającemu, który nie zna języka polskiego, również i w języku obcym przez urzędnika stanu cywilnego lub tłumacza (biegłego). O dopełnieniu tej formalności należy zaznaczyć przy końcu aktu.

(3) W razie przybrania tłumacza (biegłego) akt winien być podpisany również i przez niego.

§ 89. (1) Głuchy, który umie czytać, sam odczytuje sporządzony akt i oświadcza urzędnikowi stanu cywilnego, czy treść aktu jest zgodna z jego oświadczeniem. Jeżeli umie pisać, zaznacza tę zgodność własnoręcznie przed podpisem.

(2) Niemy lub głuchoniemy, który umie czytać i pisać, sam odczytuje sporządzony akt i zaznacza własnoręcznie przed podpisem, że treść aktu jest zgodna z jego oświadczeniem.

(3) Niewidomy ma prawo przybrać osobę zaufaną, która może asystować przy sporządzaniu aktu. Akt podpisuje również ta osoba.

§ 90. (1) Jeżeli osoba biorąca udział w sporządzeniu aktu nie umie lub nie może pisać, winna umieścić na akcie tuszowy odcisk palca, obok którego urzędnik stanu cywilnego wypisze jej imię i nazwisko, nadmieniając, czy osoba ta jest niepiśmienna, czy też nie włada ręką trwale lub przejściowo.

(2) Jeżeli osoba, biorąca udział w sporządzeniu aktu, odmawia podpisu, należy to zaznaczyć w treści aktu z wymienieniem przyczyny odmowy podpisu.

(3) Jeżeli osoba, biorąca udział w sporządzeniu aktu, może podpisać się jedynie w alfabecie nieznanym urzędnikowi stanu cywilnego a w sporządzeniu aktu bierze udział tłumacz, winien on odczytać podpis i przetłumaczyć go; jeżeli tłumacza nie przybrano, urzędnik stanu cywilnego omawia podpis w nawiasie.

Do art. 58.

§ 91. Przy zgłoszeniu urodzenia dziecka z małżeństwa zgłaszający powinien przedstawić wyciąg lub odpis aktu małżeństwa rodziców, przy zgłoszeniu urodzenia dziecka pozamałżeńskiego — w miarę możliwości wypis aktu urodzenia matki dziecka. Jeżeli uzyskanie aktu małżeństwa rodziców okaże się połączone z poważnymi trudnościami lub niewspółmiernie wysokimi kosztami, urzędnik stanu cywilnego zastosuje odpowiednio przepisy § 98 ust. (1) i (2).

§ 92. (1) Jeżeli matka dziecka pozostawała już poprzednio w innym związku małżeńskim, należy w przypiskach pod aktem urodzenia podać datę i sposób rozwiązania lub unieważnienia poprzedniego związku małżeńskiego matki.

(2) Jeżeli matka dziecka ponownie wstąpiła w związek małżeński, przepis powyższy stosuje się jedynie wówczas, gdy dziecko urodziło się po rozwiązaniu lub unieważnieniu poprzedniego małżeństwa przed upływem okresu czasu, przewidzianego w przepisach prawa cywilnego jako okres czasu domniemania, że dziecko pochodzi z poprzedniego małżeństwa.

Do art. 62.

§ 93. Oświadczenie ojca dziecka pozamałżeńskie może być złożone poza urzędem stanu cywilnego w dokumencie z podpisem urzędowo uwierzytelnionym.

Do art. 67.

§ 94. Okręgowa władza nadzorcza bada przyczynę opóźnienia w trybie postępowania wyjaśniającego, przeprowadzając je w zasadzie za pośrednictwem urzędnika stanu cywilnego.

Do art. 71.

§ 95. Osoby, wstępujące w związek małżeński, powinny złożyć zgodnie z art. 10 pkt 2) prawa małżeńskiego pisemne oświadczenie, że do zawarcia przez nie małżeństwa brak jest przeszkód, wymienionych w art. 7 pkt 1) — 4) i 6) prawa małżeńskiego.

§ 96. Do czasu wydania przewidzianego w art. XI przepisów wprowadzających prawo małżeńskie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Mini-

strem Zdrowia osoby wstępujące w związek małżeński nie składają urzędnikowi stanu cywilnego świadectw lekarskich o braku przeszkód, wymienionych w art. 7 pkt 6) prawa małżeńskiego.

Do art. 71 ust. (1).

§ 97. Jeżeli urodzenie jednej z osób, wstępujących w związek małżeński, jest zarejestrowane w księgach, przechowywanych w danym urzędzie stanu cywilnego, nie należy żądać przedłożenia odpisów; w tym przypadku załącza się do akt zbiorowych notatkę urzędową, opartą na odnośnych aktach i zawierającą dane, które winny być umieszczone w tekście aktu małżeństwa.

§ 98. (1) Jeżeli uzyskanie wymaganych odpisów aktów urodzenia okaże się niemożliwe lub połączone z poważnymi trudnościami lub niewspółmiernie wysokimi kosztami, urzędnik stanu cywilnego zadowolony się dowodami pośrednimi.

(2) Jeżeli uzyskanie takich dowodów pośrednich jest niemożliwe, urzędnik stanu cywilnego przesłucha protokolarnie osobę wstępującą w związek małżeński, która powinna złożyć uroczyste zapewnienie, że wszystkie podane przez nią dane odpowiadają całkowicie prawdzie i że gotowa jest na poparcie swego zeznania złożyć przysięgę oraz że jest świadoma odpowiedzialności za nieprawdziwe zeznanie.

(3) W obu przypadkach sąd grodzki na wniosek urzędnika stanu cywilnego lub strony może zwolnić od przedstawienia odpisu aktu urodzenia (art. 10 § 2 prawa małżeńskiego); sąd może przed udzieleniem zwolnienia zaprzysiąc osobę, ubiegającą się o zwolnienie.

(4) Przed wydaniem postanowienia przez sąd (ust. 3) urzędnikowi stanu cywilnego nie wolno sporządzić aktu małżeństwa.

Do art. 71 ust. (3).

§ 99. Cudzoziemcy powinni udowodnić swą przynależność państwową przez przedłożenie paszportu zagranicznego lub stosownego zaświadczenia właściwej władzy państwa ojczystego.

§ 100. (1) Cudzoziemcy powinni przedłożyć zaświadczenie właściwej władzy krajowej swego państwa ojczystego, bądź właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego tego państwa w Polsce, stwierdzające, że nie ma przeszkód do zawarcia małżeństwa, przewidzianych w ustawach tego państwa (świadectwo zdolności do zawarcia małżeństwa).

(2) Świadectwo zdolności do zawarcia małżeństwa, wydane przez władzę krajową państwa ojczystego cudzoziemca, powinno być opatrzone klauzulą legalizacyjną właściwego polskiego przedstawicielstwa konsularnego,

stwierdzającą, że dana władza jest właściwa do wydania świadectwa według przepisów prawa danego państwa, chyba że umowa, zawarta przez Polskę z danym państwem, zwalnia takie świadectwa od legalizacji.

(3) Świadectwo zdolności do zawarcia małżeństwa traci moc po upływie 6 miesięcy od daty jego wystawienia, jeżeli w treści jego nie jest podany inny czasokres ważności.

(4) Jeżeli władze państwa obcego w ogóle nie wydają świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa, wymagane jest upoważnienie okręgowej władzy nadzorczej.

(5) Wniosek osoby interesowanej (ust. (4)) powinien być zgłoszony za pośrednictwem urzędnika stanu cywilnego.

(6) Przepisy niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio do osoby, nie mającej żadnej przynależności państwowej (bezpaństwowca).

Do art. 73.

§ 101. Przepis § 98 stosuje się odpowiednio do zwolnienia od obowiązku przedstawienia dowodu ustania poprzedniego związku małżeńskiego.

Do art. 73 ust. (2).

§ 102. (1) Oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński składa się przed urzędnikiem stanu cywilnego w obecności dwóch świadków (art. 11 prawa małżeńskiego).

(2) Świadkiem przy zawarciu małżeństwa nie może być:

- a) niepełnoletni,
- b) nie umiejący czytać i pisać po polsku,
- c) nie korzystający w pełni z praw cywilnych i obywatelskich praw honorowych oraz
- d) osoba, która z powodu choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych nie zdałaby sobie sprawy z ważności przysięgi.

Do art. 76.

§ 103. W akcie małżeństwa (wzór Nr 2) podaje się w uwagach przynależność państwową osób, wstępujących w związek małżeński, jeżeli jest niepolską.

§ 104. Oświadczenie żony o zachowaniu swego nazwiska rodowego (art. 17 prawa małżeńskiego) wpisuje się w akcie małżeństwa w rubryce „uwagi“.

Do art. 77.

§ 105. Przy zgłoszeniu zgonu należy w miarę możliwości przedłożyć wypis (wyciąg lub odpis) aktu urodzenia zmarłego (w braku tegoż wypisu inny dokument osobisty), a jeżeli zmarły pozostawał w związku małżeńskim — również wypis jego aktu małżeństwa.

Do art. 79 i 88.

§ 106. Orzeczenie o uznaniu za zmarłego lub o stwierdzeniu zgonu, wydane przez sąd, wpisuje się do książki aktów zejścia w kolejności, jaka wynika z daty nadesłania urzędnikowi stanu cywilnego wypisu orzeczenia sądowego o uznaniu za zmarłego.

Do art. 85 ust. (2).

§ 107. Przepis § 94 będzie odpowiednio stosowany.

Do art. 89.

§ 108. Za czynności urzędowe urzędów stanu cywilnego pobiera się opłaty w wysokości, przewidzianej w następujących paragrafach.

§ 109. (1) Opłaty wynoszą za:

- 1) wyciąg z aktu stanu cywilnego (art. 39 ust. (1)) 5 zł
- 2) odpis skrócony aktu stanu cywilnego (art. 39 ust. (2)) 10 „
- 3) odpis zupełny aktu stanu cywilnego (art. 39 ust. (4)) 20 „
- 4) zaświadczenie o tym, że akt stanu cywilnego lub wzmianka dodatkowa nie są wpisane do ksiąg (art. 37 ust. (1) i 40)
 - za każdy rocznik 10 „
 - za każdy następny 5 „
 - łącznie najwyżej 25 „
- 5) wydanie książeczki stanu cywilnego (art. 37 ust. (2)) 25—50 „
- 6) dokonanie wpisu w książeczce stanu cywilnego 5 „
- 7) umieszczenie wzmianki dodatkowej na marginesie aktu dotyczącej:
 - a) sprostowania aktu 20 „
 - b) unieważnienia aktu. 20 „
 - c) uznania dziecka pozamałżeńskiego 20 „
 - d) uprawnienia dziecka pozamałżeńskiego 20 „
 - e) zrównania dziecka pozamałżeńskiego z dzieckiem z małżeństwa. 20 „
 - f) nadania dziecku pozamałżeńskiemu nazwiska przez męża matki 10 „
 - g) przysposobienia 50 „
 - h) rozwiązania przysposobienia. 50 „

- i) zmiany imienia lub nazwiska na mocy zezwolenia władzy administracji ogólnej 50 zł
- j) ustalenia nazwiska na wniosek strony 20 „
- k) rozwiązania małżeństwa przez rozwód 50 „
- l) unieważnienia małżeństwa 50 „
- m) zgłoszenia imienia po sporządzeniu aktu urodzenia 20 „

- 8) sporządzenie aktu małżeństwa 50 „
 - opłata dodatkowa za zawarcie małżeństwa poza lokalem urzędu
 - w miejscowości, będącej siedzibą urzędu. 50 „
 - w innej miejscowości 100 „
 - opłata dodatkowa za zawarcie małżeństwa poza godzinami urzędowymi 100 „
- 9) osobiste stwierdzenie zgonu przez urzędnika stanu cywilnego 20 „
- 10) udzielenie ksiąg stanu cywilnego do przejrzania na podstawie zezwolenia okręgowej władzy nadzorczej
 - za każdy rocznik 10 „
 - łącznie najwyżej 30 „
- 11) zaświadczenie na wypisie (wyciągu lub odpisie), wydanym poprzednio, że treść wypisu jest nadal zgodna z treścią aktu w dacie zaświadczenia 5 „
- 12) uzupełnienie wydanego poprzednio wypisu (wyciągu lub odpisu) przez dopisanie treści późniejszych wzmianek na marginesie aktu lub zmian z nich wynikających 10 „
- 13) poświadczenie własnoręczności podpisu 20 „
- 14) sporządzenie protokołu o oświadczeniach i wnioskach składanych na mocy § 39 ust. (3), 98 ust. (2) i 101 20 „
- 15) inne czynności wyżej nie wymienione, o ile nie wynikają z ustawowego obowiązku urzędnika stanu cywilnego 10 „

(2) Opłata za drugi i każdy dalszy egzemplarz wypisu (wyciągu lub odpisu), o ile zostaną zażądane równocześnie, wynosi połowę opłaty normalnej.

§ 110. (1) Opłatę za umieszczenie wzmianki dodatkowej powinna osoba, której akt dotyczy, wpłacić w terminie, wyznaczonym w wezwaniu urzędnika stanu cywilnego.

(2) Sąd, władza lub notariusz podają urzędnikowi stanu cywilnego adres osoby interesowanej przy przesłaniu wzmianki.

(3) Jeżeli osoba interesowana żąda sporządzenia wzmianki dodatkowej przed nadejściem zawiadomienia wysłanego z urzędu, powinna z góry uiścić opłatę.

§ 111. (1) Sąd grodzki nie pobiera opłat za umieszczenie wzmianki dodatkowej na marginesie aktu w księdze wtóropisów na podstawie zawiadomienia urzędnika stanu cywilnego.

(2) Sąd grodzki pobiera opłaty za wypisy (odpisy i wyciągi) według stawek, przewidzianych dla urzędów stanu cywilnego.

§ 112. Przepisy o opłatach stemplowych od wypisów aktów stanu cywilnego pozostają w mocy.

§ 113. Za czynności urzędowe władz nadzorczych, przedsiębrane na wniosek strony i w jej interesie, pobiera się następujące opłaty:

- 1) za zezwolenie na wydanie w myśl art. 38 ust. (2) odpisu zupełnego aktu osobie, nie wymienionej w art. 38 ust. (1) 25 zł
- 2) za wydanie świadectwa zdolności do sporządzenia aktu stanu cywilnego za granicą przez obywatela polskiego (art. 35 ust. (2)) 50 „
- 3) za zezwolenie na sporządzenie aktu w przypadkach, przewidzianych w dekrete:
 - a) na sporządzenie aktu urodzenia w razie opóźnienia powyżej 3 miesięcy (art. 67 ust. (1)) 20 „
 - b) na wpisanie aktu, sporządzonego za granicą (art. 28) 50 „
 - c) na zarejestrowanie w Polsce urodzenia lub zgonu obywatela polskiego, które nastąpiło za granicą, albo zawarcia małżeństwa przez obywatela polskiego za granicą (art. 29). 50 „
- 4) za upoważnienie cudzoziemca do zawarcia małżeństwa w razie nieprzedłożenia świadectwa władz państwa ojczystego o zdolności do zawarcia małżeństwa (§ 100 ust. (4)) 100 „
- 5) za zezwolenie na zgłaszanie na piśmie urodzeń i zgonów przez kierowników prywatnych zakładów położniczych i szpitali (art. 55 ust. (2)) 100 „
- 6) za zezwolenie osobie obcej na przejrzenie ksiąg (art. 41) 25 „

§ 114. (1) Za wszelkie inne czynności władz nadzorczych pobiera się opłaty stemplowe.

(2) Nie pobiera się opłaty, jeżeli czynność jest przedsiębrana w interesie publicznym.

Do art. XII ust. (1) przep. wpraw.

§ 115. Przekazanie dotychczasowych ksiąg stanu cywilnego nowoutworzonym urzędom stanu cywilnego przez osoby świeckie, które prowadziły je dotychczas, winno nastąpić w terminie do dnia 15 stycznia 1946 r.

Do art. XIII przep. wpraw.

§ 116. Przekazanie ksiąg wtóropisów winno nastąpić w terminie do dnia 15 stycznia 1946 r.

Do art. XIV — XXIII przep. wpraw.

§ 117. (1) Do wydawania odpisów zupełnych na podstawie dotychczasowych ksiąg stanu cywilnego można używać aż do wyczerpania dotychczasowych formularzy.

(2) Do wydawania odpisów częściowych i wyciągów na podstawie dotychczasowych ksiąg stanu cywilnego można używać dotychczasowych formularzy aż do wyczerpania pod warunkiem przystosowania ich tekstu do wymagań art. 39 ust. (1) — (3) i (5).

§ 118. W razie odtworzenia w trybie §§ 58 — 59 utraconych ksiąg stanu cywilnego (metrykalnych), które były prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych, odtworzone księgi przekazuje się na przechowanie: pierwszy egzemplarz (księgę unikatów, rejestr główny) — właściwemu urzędowi stanu cywilnego, utworzonemu stosownie do prawa o aktach stanu cywilnego, drugi zaś egzemplarz (księgę duplikatów, rejestr uboczny) — sądowi grodzkiemu również i w tym przypadku, gdy księgi utracone były prowadzone przez osoby duchowne.

§ 119. Przepisy prawa o aktach stanu cywilnego nie naruszają przepisów, na mocy których urzędnicy stanu cywilnego obowiązani są do współdziałania przy prowadzeniu ewidencji ludności, ewidencji poborowych, ewidencji podatku spadkowego, przy badaniach statystycznych itd., w szczególności przez przysyłanie właściwym władzom wyciągów z aktów, wykazów okresowych zarejestrowanych faktów i zawiadomień o tychże.

§ 120. Do czasu wydania jednolitego dla całego Państwa majątkowego prawa małżeńskiego zawarcie umowy przedślubnej będzie na obszarze b. Królestwa Kongresowego ujawniane stosownie do przepisu art. 208 kodeksu cywilnego Królestwa Polskiego w akcie małżeństwa w rubryce „uwagi“.

§ 121. Do czasu wydania jednolitego dla całego Państwa prawa o przysposobieniu na obszarze b. Królestwa Kongresowego pozostaje w mocy przepis art. 324 kodeksu cywilnego Królestwa Polskiego w przedmiocie obowiązku wpisania w ciągu 3 miesięcy do księgi urodzeń w urzędzie stanu cywilnego miejsca zamieszkania przysposabiającego wyroku sądu apelacyjnego, zezwalającego na przysposobienie.

§ 122. Do czasu wydania jednolitego dla całego Państwa prawa rodzinnego przepisy niniejszego rozporządzenia, dotyczące instytucji prawnych, znanych jedynie prawu poszczególnych obszarów (np. nadanie nazwiska dziecku przez męża matki), nie będą stosowane na pozostałym obszarze Państwa.

§ 123. W postępowaniu, dotyczącym spraw, unormowanych w prawie o aktach stanu cywilnego, przepisach wprowadzających to prawo oraz w niniejszym rozporządzeniu, obowiązują przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341), o ile prawo o aktach stanu cywilnego, przepisy wprowadzające lub niniejsze rozporządzenie nie normują danej kwestii odmiennie. Przepis niniejszy dotyczy urzędników stanu cywilnego oraz komisji, przewidzianych w §§ 59 i 60.

§ 124. (1) Jeżeli z powodu nie dających się usunąć przeszkód technicznych poszczególne urzędy stanu cywilnego nie zostaną na dzień 1 stycznia 1946 r. zaopatrzone w przewidziane w niniejszym rozporządzeniu druki, powinien w tym przypadku sporządzić potrzebne do swego funkcjonowania księgi i wzory we własnym zakresie, sposobem drukarskim albo innym sposobem mechanicznym lub ręcznym, z tym jednak, że powinny one odpowiadać wzorom druków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

(2) Księgi sporządzone sposobem nie drukarskim powinny być zamknięte na zasadach ogólnych niezwłocznie po otrzymaniu przez urząd stanu cywilnego ksiąg wykonanych sposobem drukarskim.

§ 125. Do czasu sporządzenia nowych pieczęci według wzoru, opisanego w § 11, w Mennicy Państwowej wolno używać pieczęci właściwego zarządu gminnego (miejskiego), a na obszarze województw zachodnich pieczęci, używanych przez dotychczasowych urzędników stanu cywilnego.

§ 126. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1946 r.

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski